

Skrivelse om att stadens finanspolicy ska tillåta investeringar i europeisk försvarsindustri

Skrivelse från Christofer Fjellner m.fl. (alla M)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen framför Christofer Fjellner m.fl. (alla M) att Stockholms stads finanspolicy ska revideras. Den nuvarande finanspolicyn anger att staden inte ska placera i företag där en väsentlig del av omsättningen (mer än fem procent) kommer från produktion och/eller distribution av tobak eller tobaksprodukter, alkoholvaror, pornografi, kommersiell spelverksamhet, vapen eller fossila bränslen.

I skrivelsen föreslår Christofer Fjellner m.fl. (alla M) att staden tar bort begreppet ”vapen” i policyn för att tillåta investeringar i europeisk försvarsindustri med hänsyn till det försämrade säkerhetsläget i Europa. Skrivelsen anger vidare att Stockholms stad har över två miljarder kronor i placeringar och en ram på sex miljarder kronor och om dessa medel hade placerats i svensk försvarsindustri hade det varit bra för Sverige och för hela Europas säkerhet.

I skrivelsen ställs även tre frågor, bland annat om Stockholms stads ledning anser att staden kan, eller bör, göra mer för att bidra till att rusta det svenska och europeiska försvaret mot Rysslands aggressiva hot.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret framhåller att staden gör mycket för att rusta det civila försvaret och har en etablerad struktur för krisberedskap. Vidare konstaterar stadsledningskontoret att kommunkoncernen har en nettoskuld på cirka 80 miljarder kronor. Eventuella likvida medel som staden har på konton är avsedda för att möta närliggande betalningar. Det finns således inga medel att använda till långsiktiga

finansiella investeringar, vare sig i europeiska försvarsaktier eller i annat som är mer riskfyllt än en kontoplacering.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Rysslands olagliga invasionskrig mot Ukraina har i grunden ändrat förutsättningarna för fred och stabilitet i Europa. Kriget har skördat många liv och orsakat ett enormt lidande. Miljontals människor har tvingats lämna sina hem och sitt land. Människor har sökt skydd runt om i Europa, så även i Sverige och här i Stockholm.

Sverige måste fortsätta stötta Ukraina militärt, finansiellt och humanitärt. Det handlar om Ukrainas rätt till frihet och demokrati, men också om oss här i Sverige. Om vår säkerhet, vår demokrati och vårt sätt att leva.

Jag uppskattar att oppositionen kommer med initiativ om hur vi kan stötta Ukraina mer. Men det är inte brist på kapital till vapenindustrin som hindrar stöd till Ukraina. Det finns många andra sätt som är bättre att stödja Ukraina på än att investera i en vapenindustri som redan har gott om kapital.

I Stockholms stad arbetar vi varje dag för inkludering och för att ge människor en trygg tillvaro här. Vi ger stöd till ukrainska flyktingar med t.ex. boende, arbetsmarknadsinsatser och utbildning. Staden har flera år i rad organiserat sommarkollo för barn från Kiev för att ge en frist från kriget och stödja deras återhämtning. Staden har även bidragit med material och utrustning till Ukraina där det är möjligt, exempelvis genom att bidra med brandförsvarsutrustning, vattenrening och andra konkreta insatser. Vi följer EU:s sanktioner mot Ryssland och har infört restriktioner för ryska medborgare och företag i offentliga upphandlingar.

Stödet till Ukraina måste öka och fortsätta så länge det behövs. EU:s medlemsländer behöver tillsammans fortsätta det militära, humanitära, politiska och inte minst finansiella stödet till Ukraina så länge det behövs. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 8 oktober 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Skrivelse om att stadens finanspolicy ska tillåta investeringar i europeisk försvarsindustri, dnr KS 2025/363-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Andrea Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Europa befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina kräver att alla EU-länder snabbt rustar upp för att kunna möta det ryska hotet. I det arbetet behöver alla relevanta aktörer bidra.

Därför anser vi att stadens förbud mot att investera i företag som till mer än fem procent av omsättningen producerar eller distribuerar vapen ska tas bort. Konkret innebär det att vi vill att begreppet ”vapen” omgående stryks från finanspolicyn och att Stockholms stad tillåter investeringar i europeisk försvarsindustri. Alla europeiska länder, regioner och städer har ett ansvar att bidra till ökad säkerhet, och Stockholm ska inte vara en bromskloss i det arbetet.

Vi konstaterar i sammanhanget att flera regioner uppdaterat sin finanspolicy med ändringar som möjliggör investeringar i europeisk försvars- och vapenindustri. Stockholms stad har över två miljarder i placeringar just nu och en ram på sex miljarder. Om dessa medel hade placerats i svensk försvarsindustri hade det varit bra för Sverige liksom för hela Europas säkerhet.

Föredragande borgarråd beskriver förtjänstfullt hur staden varje dag arbetar för att ge stöd till ukrainska flyktingar med t.ex. boende, arbetsmarknadsinsatser och utbildning. Staden har även bidragit med material och utrustning till Ukraina där det är möjligt, exempelvis genom att bidra med brandförsvarsutrustning, vattenrening och andra konkreta insatser. Vi följer EU:s sanktioner mot Ryssland och har infört restriktioner för ryska medborgare och företag i offentliga upphandlingar.

Allt detta är bra och självfallet något som vi stöder. Med det sagt står dessa insatser för att hjälpa Ukraina inte på något sätt i konflikt med att genomföra nödvändiga förändringar i finanspolicyn för att tillåta investeringar i europeisk försvarsindustri.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen föreslår Christofer Fjellner m.fl. (alla M) att stadens finanspolicy revideras så att det blir tillåtet att investera i europeisk försvarsindustri med hänsyn till det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa.

I skrivelsen föreslår Christofer Fjellner m.fl. (alla M) att staden tar bort begreppet ”vapen” i policyn för att tillåta investeringar i europeisk försvarsindustri med hänsyn till det försämrade säkerhetsläget i Europa. Skrivelsen anger vidare att Stockholms stad har över två miljarder i placeringar och en ram på sex miljarder kronor och om dessa medel hade placerats i svensk försvarsindustri hade det varit bra för Sverige och för hela Europas säkerhet.

I skrivelsen ställs följande frågor:

1. Anser Stockholms stads ledning att staden kan, eller bör, göra mer för att bidra till att rusta det svenska och europeiska försvaret mot Rysslands aggressiva hot?
2. Hur ställer sig Stockholms stads ledning till att ändra i finanspolicyn så att den tillåter investeringar i europeisk försvarsindustri i syfte att stärka det svenska och europeiska försvaret utifrån det rådande och mycket osäkra omvärldsläget?
3. Vilka, om några, argument har Stockholms stads ledning mot att genomföra en förändring enligt ovan i stadens finanspolicy?

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill framhålla att staden gör mycket för att rusta det civila försvaret och staden har en etablerad struktur för krisberedskap. Därtill ett kontinuerligt arbete för att stärka sin förmåga att hantera extraordinära händelser oavsett art. Likaså kan stadsledningskontoret konstatera att det också finns en etablerad struktur för samordning och samverkan med externa parter vid samhällsstörningar.

I skrivelsen anges att Stockholms stad har över två miljarder i placeringar och en ram på sex miljarder kronor. Om dessa medel hade placerats i svensk försvarsindustri hade det varit bra för Sverige liksom för hela Europas säkerhet, vilket inte är tillåtet enligt gällande finanspolicy.

Stadsledningskontoret noterar att i Stockholms stads finanspolicy står det att, i det fall staden har ett externt placeringsbehov, ska staden vara en ansvarsfull

kapitalförvaltare. Vad detta innebär definieras vidare i finanspolicyns avsnitt om hållbara investeringar, där följande begränsningar anges.

Stockholms stad ska inte placera i företag där en väsentlig del av omsättningen (mer än 5 procent) kommer från produktion och/eller distribution av tobak eller tobaksprodukter, alkoholvaror, pornografi, kommersiell spelverksamhet, vapen eller fossila bränslen (gäller även prospektering och utvinning av olja, kol, gas, oljesand). Stockholms stad ska därtill aktivt uppmana förvaltare att inte investera i företag som finansierar ny prospektering eller utvinning av olja, kol eller fossil gas.

Finanspolicyn som anges i skrivelsen avser Stockholms stads kommunkoncern, som har en nettoskuld på cirka 80 mdr. Stadsledningskontoret vill påpeka att eventuella likvida medel som staden har på sina konton är avsedda för att möta närliggande betalningar. Dessa likvida medel får därför endast placeras på ett tryggt sätt (inte i aktier) eftersom de ska användas till kommande betalningar av exempelvis leverantörsfakturer, löner, räntor och förfallande skulder samt för beredskap. Stadsledningskontoret konstaterar således att det inte finns några tillgängliga medel för långsiktiga placeringar i annat än kontoplaceringar för Stockholms stads kommunkoncern (staden och dess helägda bolag). Så frågan om staden ska tillåta investeringar i europeiska aktier inom försvarsindustrin är inte relevant.

Stadsledningskontoret kan dock informera att Stockholms stad förvaltar ett antal privata stiftelser på uppdrag av Länsstyrelsen och i enlighet med donatorernas vilja (privata stiftelsernas statuter). Riktlinjer för kapitalförvaltningen av dessa stiftelsers samförvaltade kapital anges i en egen placeringspolicy. Stadsledningskontoret konstaterar dock att även om en policy tillåter aktieplaceringar i företag som har en väsentlig del av sin omsättning från vapentillverkning, så innebär det inte automatiskt att det finansiellt stärker dessa företag. Undantaget om det är en placering i samband med en nyemission, d.v.s. att företaget behöver nytt aktiekapital. Generellt har de börsnoterade försvarsbolagen inte behov av nyemissioner, eftersom de är välkapitaliserade och lönsamma.

Skrivelsen från Christofer Fjellner m.fl. (M) om att stadens finanspolicy ska tillåta finansiella investeringar i europeisk försvarsindustri anses därmed besvarad utifrån vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.